

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Nemzetközi konferencia a világgazdaság helyzetéről

A nyolcvanas évek világgazdasági és pénzügyi helyzetéről kezdődött nemzetközi konferencia 15 ország mintegy 150 szakembere részvételével hétfőn Budapesten. A két-napos tanácskozást a Duna-Európa Intézet (Donaueuropäisches Institut) szervezte, a budapesti székhelyű Közép-európai Nemzetközi Bank Rt. közreműködésével.

A tanácskozást — melyen megjelent Arthur Agstner, Ausztria, és Peter William Unwin, Nagy-Britannia budapesti nagykövete — Fritz Bock, a Duna-Európa Intézet elnöke nyitotta meg. Elmondotta: a tanácskozás célja, hogy felmérjék a világgazdaság jelenlegi helyzetét, és részletes elemzéssel elősegítsék azoknak a tennivalóknak a meghatározását, amelyek segíthetik a nemzetgazdaságok irányítóit, az üzleti élet képviselőit a jelenlegi gazdasági, pénzügyi nehézségek megoldásában.

Timár Máttyás államtitkár, a Magyar Nemzeti Bank elnöke a magyar gazdaság 1968-tól napjainkig terjedő időszakát jellemezte. Elmondotta, hogy a hetvenes években hátrányosan érintette a magyar gazdaságot a nemzetközi munkamegosztás feltételeinek megváltozása. 1973-tól 1980-ig terjedő időszakban a konvertibilis külkereskedelemben mintegy 20 százalékos cserearány-vesztés érte az országot. Ugyanakkor az is igaz, hogy a magyar gazdaságirányítás a szükségesnél lassabban reagált a megváltozott viszonyokra. Mindezek következtében 1974 és 1978 között az ország konvertibilis fizetési mérlege mind na-

gyobb mértékben deficitessé vált. 1979-et követően a gazdasági növekedés biztosításával, a belföldi fogyasztás és a beruházások csökkentésével és a termelési szerkezet korszerűsítésének meggyorsításával sikerült megállítani a kedvezőtlen folyamatokat. Ezt követő időszakban számottevő eredményeket ért el a népgazdaság, javult az ország energiafelhasználásának struktúrája, meggyorsult a versenyképes vállalatok fejlődése. Az 1978-at követő három év alatt az ország nem rubelszámlálású exportja mintegy 20 százalékkal bővült, s 1978 óta a konvertibilis külkereskedelmi mérleg összesen kétmilliárd dollárral javult. Az elmúlt években a magyar gazdaságnak jelentős gondot okozott a nemzetközi feszültség erősödése, a világgazdasági válság mélyülése, s a nemzetközi pénzügyi és hitelrendszerben fellépő zavarok. Mindezek újabb nehéz helyzet elé állították a gazdaságot. Annak ellenére, hogy a népgazdaság teljesítőképessége javult, a nemzetközi pénzügyi helyzet kedvezőtlen változásai miatt a tartalékok fokozatosan csökkentek. Ebben a nem könnyű helyzetben segítséget

jelentett a BIS Nemzetközi Fizetések Bankjától, a BISTől felvett áthidaló hitel, amelyet azóta visszafizettünk. Majd az, hogy Magyarországot felvették a Nemzetközi Valutaalapba és a Világbankba.

A kereskedelmi bankok felülvizsgálták korábbi magatartásukat, s egyéves szünet után — 1982-ben — a Manufacturers Hanover Trust szervezésében konzorciális hitelt vehetett fel a bank. Az említett hitelfelvételt azután a lassan javuló helyzetben újabbak is követték. Timár Máttyás elmondotta, hogy 1984-ben is a népgazdaság fő célkitűzése a külkereskedelmi aktívum további növelése, s a konvertibilis adóssághalmány csökkentése. Ennek érdekében a gazdaságirányítás gyorsítja a reform továbbfejlesztését, amelynek fontosabb feladatai többek között: az intézményrendszer korszerűsítése, a rugalmas árfolyampolitika, a belföldi árak közelítése a világpiacon, s a tőkekezesi feltételeinek javítása. A fejlesztési elképzelések megvalósítása érdekében Magyarországon a következő években is hitelfelvevőként jelentkezik a nemzetközi pénzpiacra. Ezzel egy időben azonban fokozatosan csökken az ország nettó adóssághalmánya. Ezután folszólásokkal folytatódott a tanácskozás.

Év vége előtt

Bérek, jövedelmek és a kereskedelem

Magas volt a piaci áremelkedés — Stagnáltak a reálbérek — Keresik a hitelt

A KSH Csongrád megyei igazgatóságának összegezéséből talán a „legolvasottabb” fejezet a lakosság életkörülményeivel foglalkozó rész. Abból kiderül, hogy folytatódott a létszámcsökkenés a megfigyelt gazdasági ágazatokban. Az élelmiszeripar, az állami mezőgazdaság, a lakás-, város- és községgazdálkodási szolgáltatás kivételével mindenütt kevesebben dolgoztak, mint korábban. A csökkenő munkaerőforrás, a mérséklődő termelés, az élomunka termelékenységének visszaesése ellenére a vállalatok jó része még az idei évre is létszám bővítést tervezett.

A megye munkaképes lakosságának zöme az iparban talált lehetőséget, 58 340 embernek tartották nyilván a munkakönyvét az ipari vállalatok és szövetkezetek. Az építőiparban 12 690, az állami mezőgazdasági és erdőgazdasági munkahelyeken 7000, a mezőgazdasági szövetkezetekben, közös gazdaságokban 30 000, a közlekedés területén 6300, a kereskedelemben 16 800, a vízgazdálkodás vonalán 4100, míg az egyéb anyagi tevékenység körében, a személyi és szolgáltatási helyeken 5400 munkavállaló talált megélhetési lehetőséget.

A szakemberek fölméréséből kitűnik, hogy az új jogszabályok alapján az iparban, az élelmiszer-kereskedelemben, valamint a vendéglátásban dolgozók részére a vállalati kollektív szerződések, munkaügyi szabályzatok az előirtnál magasabb összegű műszakpótlékot is megállapíthatnak. A rendelkezés adta lehetőségekkel — ellentétben az országgal — ebben az évben várhatóan egy megyei vállalat sem él. Miért? — kérdezhetjük joggal. A változatlan nagyságrendű műszakpótlékok kifizetésének okai között emle-

getik; a vállalatok többnyire már felhasználták az idei évre kigazdálkodott bérfejlesztési keretüket, az egyébként is minimális bérfejlesztésre fordítható keretből az esetleg megmaradó összeg nem biztosítana érdembeii fejlesztést. De olyan esetek is adódnak, hogy a cég nem is kívánja tovább ösztönözni a több műszakos munkavégzést, hiszen az első műszakban is állnak a gépek.

Lássuk milyenek a keresetek jelenleg. Az adatok szerint a lakosság központi forrásból származó pénzbevétele 7,6 százalékkal növekedett. Munkabérré a nem mezőgazdasági ágazatokban az 1982. I—III. negyedévinél 2,8 százalékkal többet fizettek ki. A mezőgazdasági termelőszövetkezetek munkabér-kifizetései ennél erőteljesebben, 19 százalékkal emelkedtek. Az ösztönzésben mérsékelten növekvő bértömeg 4,2 százalékos bérfejlesztést biztosított, az átlagkeresetek hasonló mértékben 4,8 százalékkal javultak.

A statisztikai fölmérés adatai szerint a foglalkoztatottak havi átlagos keresete a következőképpen alakult október elsején: az iparban dolgozók 4424, az építőiparban 4776, az állami mezőgazdaságban és erdőgazdaságban foglalkoztatottak 4983, a szövetkezeti közös gazdaságokban 4454, a közlekedésben 5104, a kereskedelemben 3995, a vízgazdálkodásban 4821, míg az egyéb anyagi tevékenység, személyi és gazdasági szolgáltatás vonalán tevékenykedők havonta átlagosan 4186 forintot kerestek.

Mire költötték jövedelmüket az emberek? Kitűnik a statisztikai adatokból, hogy egyre kevesebbet lehet megtakarítani a bérekből. A növekvő megélhetési költségek, a mérséklődő reálbérek hatására a lakossági takarékbetétek növekedése már nem

érte el a tavalyi mértéket, mindössze 1 százalékos volt a betétek emelkedése. A lakossági hitelek — elsődlegesen a magasabb összegű lakásvásárlási hitelek és építési kölcsönök miatt — a tavalyinál erőteljesebben, 11,1 százalékkal emelkedtek. Az áruvásárlási kölcsönök 6,9 százalékos csökkenése mellett különböző jogcímenek 11,8 százalékkal több hitelt vett fel a lakosság, mint tavaly ilyenkor.

A keresetek zöme természetesen a kereskedelmi üzletekben „csapódik le”. A kiskereskedelem értékesítése 8,1 százalékkal emelkedett, de a forgalom mennyisége semmi sem változott a múlt év azonos időszakához képest. Erre igen egyszerű a magyarázat: a kiskereskedelmi árszínvonal 7,7 százalékkal magasabb volt, mint a múlt esztendő azonos időszakában. Az áremelkedések nagyobb hányada központi árintézkedések eredménye. Ez évben jelentősebben emelkedett a ritkábban vásárolt fogyasztási javak, például a gépkocsik, több, nem alapvető élelmiszer, így az alkoholmentes italok, a tea, az egyes fűszerek és néhány alapvető fogyasztási cikk, a cukor, a kenyér, az étolaj ára. Számottevően nőtt az idényáras cikkek piaci árszínvonala is, a burgonya átlagára 28 százalékkal, a zöldségféléké 21,6, míg a gyümölcsöké 12 százalékkal volt magasabb, mint a tavalyi év azonos időszakában.

S milyen volt az ellátás, az árukinálat? Azt állapították meg a szakemberek, hogy az elmúlt időszakban viszonylag kiegyensúlyozott volt az élelmiszer-ellátás. Ugyanakkor nem rejtek véka alá, hogy átmeneti hiány volt étolajból, cukorból, margarinból, füstölt húsfélésekből, szifonpatronból. A ruházati cikkek közül a magas nagykereskedelmi készletek ellenére a kiskereskedelem szűk választékban kínálta az átmeneti kabátokat. Nem volt jó a férfizakók, a női kosztümök, blúzok, pantallók kínálata sem, az üzletekből hiányoztak a jó minőségű alapanyagokból készült divatos fazonok. Kevés volt a kötött felsőruházati cikkek választéka és kevés volt a gyermekcipő. Állandósult az automata mosógépek, a hűtőszekrények, villanybojlerek hiánya. Sok gondot okozott a lakoságnak a magánérintézkedésekhez szükséges anyagok beszerzése.

Ennyit a KSH megyei igazgatóságának összegezéséből, amelyet az elmúlt kilenc hónap gazdasági eredményeiről adott közre. Mit is lehet hozzáfűzni? Ezek az adatok, tények nagyjából azt is előrejelzik, hogy mire számíthatunk az idei esztendőben. Legfeljebb a számok mértéke, nagysága változhat, az arányok már aligha módosulnak.

Vezetők megbeszélése

Az ipar feladatairól

Hétfőn 61 ipari nagyvállalat vezetője és 17 ipari szövetkezet elnöke az Ipari Minisztériumban értékelte az 1983. évi munkát és megvitatta az 1984. évi feladatokat.

Az értekezleten Rabi Béla államtitkár elmondta: az ipar a terv alsó határán — előreláthatóan 1,0—1,5 százalékos növekedéssel — teljesíti termelési feladatát. Az év végi hajrá számok helyen jelentős termelési és szállítási gondot okoz. Már ilyenkor, november közepén meg kell szervezni és elő kell készíteni a jövő évi munkát, hogy az egyenletesen teljesíthető legyen.

Az idén a belföldi ellátásban gondok voltak, hiszen tartós és más közfogyasztási termékek körében szaporodott a hiánycikkek száma. Az ipar alapvető feladata, hogy 1984-ben csökkentse a tartósan hiányzó termékek körét. Ezt akkor is el lehet érni, ha az iparban dolgozók száma tovább csökken — 1983-ban 23 ezer fővel csökkent a dolgozók létszáma —, de megfelelő munkaszervezéssel, technológiai intézkedésekkel, tudatos munkaerő átcsoportosítással javítani lehet a termelés feltételeit.

Rabi Béla megállapította: javult az anyag- és energia-gazdálkodás, csökkent a fajlagos anyagfelhasználás is, racionálisabbá vált az energiafelhasználás is. Felhívta a figyelmet arra, hogy a jövőben a hulladékhasznosításnak, továbbá a nem kü-

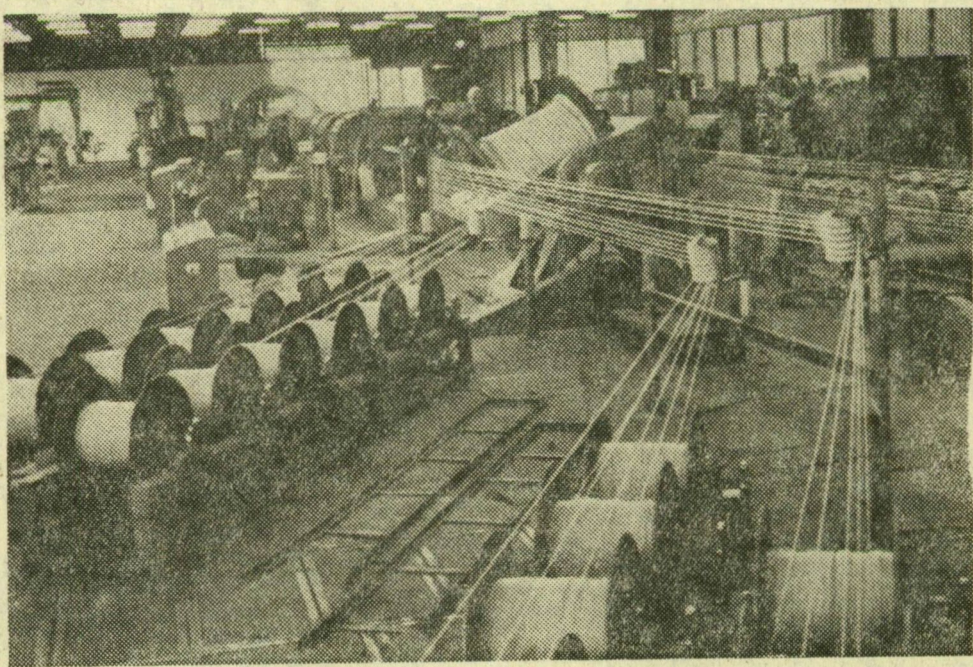
lőnben fontos háttérpári fejlesztésnek minden beruházásnál elsőbbséget kell adni.

Az államtitkár szerint 1984-ben a kül gazdasági feltételek várhatóan nem javulnak, s annak érdekében, hogy tovább csökkenjenek külföldi tartozásaink, az iparnak az ideai teljesítéshez képest 6—8 százalékkal cél-szerű növelni az exportot.

Az ipar 1984-ben az elképzelések szerint körülbelül 1,8 százalékkal növeli termelését, s az energiafelhasználást 1,5 százalékkal csökkentti. Az importanyag-felhasználást is hasonló arányban mérsékelik. Az anyagmegtakarítás összegét jövőre egy százalékkal növelik a vállalatok.

Az államtitkár ágazatonként is meghatározta a legfontosabb feladatokat. A villamosenergia-iparban fontos követelmény a széntüzelésű erőművek jobb kihasználása, a paksi atomerőmű fokozottabb bevonása a termelésbe és az olajtüzelésű erőművek átalakítása, korszerűsítése. A kohászatban a fajlagos anyag- és energia-megtakarítás növelése mellett fontos a szállítási fegyelem javítása, s a jobb minőség biztosítása. A gépipari üzemeknek főleg a jövedelmezőséget kell javítaniuk, különösen az alacsony hatékonyságú vállalatoknál. A vegyiparban az értékes kőolajszármazékok gyártására a gyógyszer- és növényvédőszer alapanyagok termelésé-

nek növelésére összpontosítanak. Maradéktalanul ki kell elégíteniük a mezőgazdaság műtrágya- és növényvédőszer igényét. A könnyűiparnak a lakossági ellátás további javítása mellett jelentősen növelnie kell az exportot. (MTI)

Somogyi Károlyné felvétele

A szegedi kábelgyár évente körülbelül 2 milliárd forint értékű erőáramú vezetéket, hírközlő kábelt és más fontos „zsinórt” készít. Leglényegesebb termékeit nagyon várja a posta, s természetesen olyan hazai vállalatok, amelyek ezeket a vezetékeket beépítik termékeikbe, készülékeikbe. A szegedi kábelgyárban előállított vezetékekből exportra is szállítanak, a közvetlen és közvetett exportjárt értéke jelentős. Képünkön: kábelek a nyújtógépeken